

**АЗЯРБАЙЪАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТЯЦСИЛ
НАЗИРЛИЙИ**

БАКЫ ДЮВЛЯТ УНИВЕРСИТЕТИ

Sosial elmlər və psixologiya fakültəsi

FƏLSƏFƏ KAFEDRASI

Бакалавр səviyyəsi цчцн

**«МЯНТИГ»
фяннинин**

ПРОГРАМЫ

БАКЫ-2021

**АЗЯРБАЙЪАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТЯЦСИЛ
НАЗИРЛИЙИ**

БАКЫ ДЮВЛЯТ УНИВЕРСИТЕТИ

Sosial elmlər və psixologiya fakültəsi

FƏLSƏFƏ KAFEDRASI

Бакалавр səviyyəsi цццн

**«МЯНТИГ»
фяннинин**

ПРОГРАМЫ

**Bakı Dövlət Universitetinin Sosial elmlər
və psixologiya fakültəsinin Elmi şurasının
12 noyabr 2021-ci il tarixli qərarı
ilə təsdiq edilmişdir (Protokol № 1)**

БАКЫ-2021

Тяртибчи:

фəlsəfə üzрə фəlsəfə доктору

Йусифова Әүлнарə Йусиф қızı

Redaktor:

фəlsəfə elmləri доктору,

professor Hacıyev Zeynəddin

Camal oğlu

Rəyçilər:

фəlsəfə üzрə фəlsəfə доктору

Hüseynli Oktay Hüseyn oğlu

Izahat vərəqi

Fənnin mənimsənilməsi zamanı tələbələr bilməlidir:

1. Məntiq məntiqi mücərrəd düşüncənin inkişafının ən təsirli yollarından biridir.
2. Məntiqi məsələlərin həlli düşüncənin inkişafı üçün xüsusi rol oynayır.
3. Məntiq fikirlərin ardıcıl şəkildə ifadə etməyə, zehni fəaliyyətin nəticələrini düzgün tərtib etməyə, həm öz düşüncəsində, həm də dialoqda məntiqi səhvlərdən çəkinməyə və qarşısını almağa, istənilən nəticəni sübut etmək və ya təkzib etmək üçün inandırıcı şəkildə arqumentlər yaratmaq imkanı verir.

Fənnin mənimsənilməsi zamanı tələbələr bacarmalıdır:

1. Aydın, qısa, düzgün düşünmək.
2. Əsas bilikləri ikinci dərəcələrdən ayırmaq, müxtəlif anlayışların tərfi və təsnifatına aid müxtəlif məntiqi məlumatları tənqidi qəbul etmək.
3. Həqiqi mülahizələrin sübut formalarının və yalan mülahizələrin təkzib formalarını seçmək.
4. İnsan hərəkətlərinin ardıcılığını təyin edə bilməsi.
5. Formalaşan informasiya sivilizasiyası, siyasi və digər həyat, anlayışları daha yaxşı başa düşmək.

Fənnin mənimsənilməsi zamanı tələbələr şəristələrə yiyələnməlidir.

1. Həqiqi bilik əldə etmək və onun praktikada tam ifadəsi.
2. Hadisələri əvvəldən təhlil etmək, fəaliyyəti, yaxşı şəkildə planlaşdırmaq, mümkün nəticələri maksimum dərəcədə təhlil etmək.
3. Müxtəlif fərziyələri irəli sürmək və onları sübut etmək.

4. Müzakirə və mübahisə etmək, bacarmaq.

Təqdim olunan proqram təlim proqramına uyğun 54 saat təşkil edir. Bunlardan 36-saat-ı mühazirələrə, 18 saati isə məşğələlərə ayrılıb. Proqram əsas məqamı vurğulamağa çalışır. Burada əsasən ümumi məntiq (ənənəvi və ya Aristotel) və yalnız sijnvolik (riyazi) və dialektik məntiq elementləri təqdim olunur.

Məntiq, düzgün təfəkkürün formaları və qanunlarını öyrənən elm olmaqla universitetin bütün fakültələri üçün məcburi akademik fənlərdən biridir. Bütün insanlar məntiqə ehtiyac duyur: 1) müəllimlər, çünki şagirdlərin təfəkkürünü effektiv inkişaf etdirə bilmək üçün; 2) ittihamlarını və ya müdafiələrini məntiq qaydalarına uyğun quran hüquqşünasları; 3) müəyyən bir xəstəliyin təzahürləri əsasında diaqnoz qoyulan hökmlər; 4) intellektual və fiziki əməklə məşğul olan, nəzəri cəhətdən mənimsəməyə və elmi araşdırmaların qərar qəbul etmə məntiqinin, mübahisələrin məntiqini ünsiyyət məntiqini, münaqişə məntiqini praktik olaraq tətbiq edilməsini öyrənməyə imkan verir.

Fənnin mənimsənilməsi məqsədləri.

Əsas məqsəd olaraq məntiqin öyrənilməsi hüquqi, siyasi və sosial ünsiyyət praktikasında məntiqi, biliklərin effektiv tətbiqi bacarıqlarının möhkəmləndirilməsinin ciddi sistemləşdirilmiş formalarına qədər analitik üslubun və praktik təcrübənin inkişaf etdirilməsini özündə cəmləşdirilməsidir. Unutmamalıyıq, kiçik məntiqi səhv ciddi mənfi, bəzən isə dramatik və hətta faciəli nəticələndir.

Digər fənlər strukturunda fənnin yeri.

İnsanlar yalnız təbiət qanunlarını və ictimai hadisələri deyil, insan beyninin siurlərini də bilmək istəyirlər. İnsan zehninə imkanlarını genişləndirən müxtəlif idrak metodları icad edilmişdir: modelləşdirmə və riyazi metodlar, o cümlədən ehtimal nəzəriyyəsi metodları, fiziki və bioloji təcrübələr, gen mühəndisliyi və məlumatların emalı üsulları. Məntiqi mənimsəmiş insan daha

dəqiq düşünür, mübahisəsi daha inandırıcıdır. Bu bir daha sübut edir ki, bütün fakültələrdə bu fənni öyrənmək vacibdir.

№	Мювзулар	Ъями	О ъцмлядян	
			Мцщазиря	Мяшьяля
1.	Мянтиг елминин предмети. Мянтиг вя дил	4	2	2
2.	Анлайыш	8	6	2
3.	Щюкм	6	4	2
4.	Модал щюкмляр	4	2	2
5.	Суалын мянтиги	2	2	—
6.	Ясас формал - мянтиги ганунлар	2	2	—
7.	Дедуктив ягли нятиъя	8	6	2
8.	Индуктив ягли нятиъя	6	4	2
9.	Аналоги ягли нятиъя	4	2	2
10.	Щипотез	4	2	2
11.	Сцбут вя тякзиб	6	4	2
Ъями		60	30	30

МЮВЗУЛАР ВЯ ОНЛАРА AYRILAN SAATLAR

1-ъи мювзу: Мянтиг елминин предмети. Мянтиг вя дил (2с.)

Мянтиги юйрянмайин ящямийяти. Мянтиг вя тяфяккцр просесини юйрянян диэяр елмляр. Мянтигин предметинин тярифи. Тяфяккцрцн формасы вя тяфяккцрцн гануну анлайышлары.

Предикатларын мянтиги дили. Ад функсийасы вя пропозиционал функсийа. Дескриптив терминляр вя мянтиги терминляр. Мянтиги баълайыъылар вя мигдар билдирян символлар.

Мянтиги биликлярин йаранмасы. Аристотел формал мянтигин банисидир. Гядим шяргдя мянтиги биликлярин тяшяккцлц. Орта ясрлярдя гярбдя вя мцсялман шярги юлкяляриндя мянтиги биликляр Я.Бящмянйарын мянтиги эюрцшляри.

Йени дюрдя мянтигин инкишафы. Беконун вя Миллин индуктив мянтиги. Классик алман фялсэфясиндя мянтиг. XIX ясрдя мянтигин тяшяккцлц вя инкишафы.

Диалектик мянтиг вя формал мянтиг. Онларын предметляринин охшар, цмуми вя спесифик ъящятляри.

2-ъи мювзу: Анлайыш. (6с.)

а) Анлайышларын цмуми сяъиййяси, нювляри вя

араларындакы мцнасибятляр (2с.)

Анлайыш тяфяккцр формасы кими. Анлайышын тярифи. Предметлярин мцщцм вя гейри-мцщцм яламятляри. Анлайыш вя щисси идракын формалары.

Анлайыш вя сюз. Анлайыш вя термин. Анлайышларын йаранмасында мянтиги ямялиййатлар.

Анлайышын мязмуну вя щяъми.

Синиф (чохлуг), йарымсиниф вя синфин цнсрцц анлайышлары. Синифлярин «Универсал», «фярди» вя

«щечлик» нювляри.

Анлайышларын нювляри: Нәсмә гөрә; мәзмунуна гөрә.

Анлайышлар арасында мүнәсибәтләр.

б) Анлайышлар цзяриндя мянтиги ямялиййатлар (4с.)

Анлайышларын цмумиляшдирилмяси вя мящдудлащдырылмасы. Цмумиляшдирмя вя мящдудлащдырмайа верилян тялябляр.

Анлайыша тяриф верилмяси. Тәриф. Тәрифин тәркиб hissәləri.

Тярифин гайдалары. Онларын позулмасында йол верилян сящвляр. Тярифи явяз едян цсуллар. Тяриф вермянин ящямиййяти.

Анлайышларын бюлэцсц. Бюлэцнцн тяркиб щиссяляри. Бюлэцнцн формалары. Онларын щяр биринин цстцнлцкляри вя нюгсанлары.

Бюлэцнцн ясас гайдалары. Онларын позулмасында йол верилян сящвляр.

Тяснифат, онун нювляри, тяснифатын идракы вя практики ящямиййяти. Тяснифатын анлайышларын бюлэцсцндян фярги.

3-ъц мювзу: Щюкм (4с.)

а) Щюкмцн цмуми сяъиййяси. Садя щюкмляр, онларын нювляри вя араларындакы мцнасибятляр (2с.)

Щюкм тяфяккцр формасы. Играри вя инкари, щягиги вя йалан щюкмляр. Щюкм вя ъцмля, онларын цмуми вя фяргли ъящятляри.

Садя щюкмляр. Садя щюкмлярин нювляри. Щюкмцн тәркиб hissәləri.

Айырыгы щюкмляр, онларын тяснифаты. Щюкмлярин айырыгы вя истиснаедиъи нювларинин идраки вя практики ящямиййяти.

Щюкмлярдя терминлярин ещтива олунмасы. Ещтиванын идраки вя практики ящямиййяти. Сады щюкмляр арасында мцнасибятляр.

б) Мцряккяб щюкмляр вя онларын арасындакы мцнасибятляр (2с.)

Мцряккяб щюкмляр. Мцряккяб щюкмлярин тяркиби, нювлари. Онларын мянтиги гиймятинин ъядвял иля ифады олунмасы.

Mürəkkəb hökmlər arasında münasibətlər. Münasibətlərin növləri.

4 – ъї мювзу: Модал щюкмляр. (2с.)

Щюкмлярин модаллыг кейфиййятинин сяъиййяси. Сады вя мцряккяб модал щюкмляр. Мцасир мянтигды модаллыг нювларинин тяснифаты. Hökümlərin aletik modallığı. Hökmlərin epistemik modallığı. Hökmlərin deontik modallığı.

5-ъи мювзу: Суалын мянтиги. (2с.)

Sualın düzgün quruluşuna verilən tələblər. Суал анлайышы, суал вя проблем. Суалын нювлари. Суал – ъаваб формасы. Sualların idrakda rolu. ъаваб. ъаваблар вя онларын нювлари.

6 - ъи мювзу: Ясас формал - мянтиги ганунлар (2с.)

Формал-мянтиги ганунлар анлайышы. Тяфяккцр ганунларинин нөвлэги. Онларын идраки вя практики ящямиййяти. Бу ганунларын тялябляринин позулмасында

йол верилян сящвяр. Ганунларын идрак просесинды методоложи ящямиййяти. Формал вя диалектик мянтигин ганунларынын нисбяти.

7-ъи мювзу: Дедуктив ягли нятиъя (бс.)

а) Ягли нятиъянин цмуми сяъиййяси вя нювлари.

Билаваситя ягли нятиъя. (2с.)

Ягли нятиъянин цмуми сяъиййяси вя тяркиби. Демонстратив (зярури) вя гейри – демонстратив ягли нятиъя. Мянтиги ардыъыллыг вя нятиъя чыхарма гайдалары анлайышлары: Бирбаша нятиъя. Билваситя (долайы йола) нятиъя чыхарма гайдалары.

Билаваситя ягли нятиъя. Билаваситя ягли нятиъянин формалары.

б) Сады гяти силлоэизм (2с.)

Дедуктив ягли нятиъя анлайышы. Сады гяти силлоэизм. Сады гяти силлоэизмин тяркиб щиссяляри. Силлоэизмин аксиому.

Силлоэизмин цмуми гайдалары. Цмуми гайдаларын позулмасында йол верилян сящвяр.

Силлоэизмин фигуру анлайышы. Онлара даир мисаллар.

Силлоэизмин модуслары. Силлоэизмин дцзэцн олан вя дцзэцн олмайан модуслары. Дцзэцн модусларын фигурлар цзря бюлэцсц.

Силлоэизмин биринъи фигуруна аид хцсуси гайдалар вя онларын йериня йетирилмясинин зярурилиийи. Икинъи фигурун хцсуси гайдалары. Цццнъц вя дюрдцнъц фигурлара аид гайдалар. Хцсуси гайдалара ямял олунмасынын идракы вя практики ящямиййяти.

Айырыгы щюкмлярдян йарадылан силлоэизмлярин

юзцнямахсус ъящятляри. Онларда йол верилян истисналар.

Мцгяддимяляри мцнасибят билдирян щюкмляр олан ягли нятиъяляр. Онларын хассяляри.

ъ) Мцряккяб ягли нятиъя.

Ихтисари вя мцряккяб ихтисари силлоэизмляр (2с.)

Мцряккяб дедуктив ягли нятиъя, онун тяркиби. Мцряккяб ягли нятиъялярин нювляри. Шярти-гяти ягли нятиъя, oların тяркиби. Шярти-гяти ягли нятиъянин ещтимали модуслары. Играри вя инкари модусун дюрд нювц. Дцзэцн модусларын мянтиги гиймятляринин ъядвяли.

Тягсими-гят'и ягли нятиъя вя онун тяркиби. Модусларın схеми вя ясас гайдасы.

Шярти-тягсими (лемматик) ягли нятиъя, онун тяркиби вя нювляри. Садя вә мцряккяб (гурашдырыъы) дилемма. Садя вә mügәkkәb даъыдыъы (деструктив) дилемма. Дилеммаларда дцзэцн нятиъя чыхармаг гайдалары. Ихтисари силлоэизм вя онун формалары.

Мцряккяб силлоэизм: полисиллоэизм. Онларын схеми.

Мцряккяб ихтисари полисиллоэизм (сорит), онун нювляри вә гурулуш схемляри. Епихейрема.

8 -ъи мювзу: Индуктив ягли нятиъя (4с.)

Индуктив ягли нятиъянин цмуми сяъийяси. Индуксийада мянтиги кечидин ясасы. Цмумиляшдирмянин идраки вя практики ролу. Дцнйадакы бцтцн щадисяляр тякъя иля цмуминин айрылмаз вящдяти щалында мювъуддур. İnduksiyanın növləri. Онларын схемляри. Натамам индуксийанын нювляри. Популяр индуксийа цзря чыхарылан нятиъянин ясаслыъыны йцксялдян амилляр.

Сябяб вя пәticә. Сябябийят ялагяляринин хассяси.

Сябябийят ялагялярини мцяйян етмяйин индуктив методлары, онларын айры-айрылыгда сяъийяси.

Статистик цмумиляшдирмя, онун ящямийяти, схеми вя ясаслылыг дяръяясинин йцксялдилмяси амилляри.

9 -ъу мювзу: Аналожи ягли нятиъя (2с.)

Аналоэийанын цмуми сяъийяси, ягли вя практики фяалийятдя ролу. Аналоэийанын нювляри.

Нятиъянин дягиглик сявийясиня эюрә аналоэийанын нювляри: Onlar цзря чыхарылан нятиъянин характери. Гейри-ъидди аналоэийанын нятиъясинин ясаслыъыны йцксялдян амилляр. Аналожи ягли нятиъянин ящямийяти. Аналожи ягли нятиъянин щцгуг елминдя ролу.

10 - ъу мювзц: Щипотез (2с.)

Щипотезин цмуми сяъийяси вя ясас амилляри. Щипотезанын яламятляри. Щипотезин нювляри. Версийа анлайышы, онун нювляри. Щипотезанын гурулма просеси, онун ясас мярщяляляри. Фактын анализи вя синтези. Щипотезин гурулмасынын дцзэцнлццня верилян тялябляр.

Щипотезин йохланылмасынын ясас мярщяляляри. Щипотез гурманын мярщяляляри.

Щипотези сцбут етмяйин цсуллары. Щипотезин билаваситя вя долайы сцбуту.

11-ъи мювзу: Сцбут вя тякзиб (4с.)

Сцбутун цмуми сяъийяси. Сцбутетмя просесинин мянтиги структуру. Аргументасийанын субйектляри.

Тезисин ясасландырылмасы. Сцбутун формалары. Сцбутун нювляри.

Тякзиб. Тякзибетмянин ясас цсуллары. Бу цсулларын бир-бири иля ялагяляндирмяйин ящямийяти. Полемика. Сцбутун вя тякзибин ясас гайдалары.

Тезисин гайдалары. Сящвяляр. Аргументляря аид мянтиги гайдалар. Аргументасийанын стратеги вязифяляри. Сящвяляр.

Нцмайишя аид гайдалар. Софизм, паралоэизм вя парадокслар.

СЕМИНАР МЯШЬЯЛЯЛЯРИНИН ПЛАНЫ

1-ъи мювзу: Мянтигин предмети. Мянтиги вя дил (2 с.)

1. Мянтиг елминин предмети.
2. Предикатларын мянтиги дили.
3. Мянтиги биликлярин йаранмасы вя инкишафы.

Ядябийят

1. Щаъыйев З.Э. Мянтиг. Бақы 1997.
2. İmanov H.R., Yusifova G.Y., Hüseynli O.H. Məntiq, Bakı, 2010.
3. Исрафилов М.М. Мянтиг курсу. Бақы 2001.
4. Исрафилов М.М. Мянтиг суал вя ъавабларда. Бақы 2003.
5. Маковельский А.О. История логики. Москва 1986.
6. Диоген Лаэртский. О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов. 2- е изд. М., 1986 .
7. Аристотель. Метафизика. Соч. в 4-х т. М.,1976.Т.1.
8. Аристотель. Вторая аналитика. Соч. М.,1978.Т.2.
9. Аль-Фараби. Философские трактаты. Алма-Ата 1970.с.,128.

2-ъи мювзу: Анлайыш (2с.)

1. Анлайышын цмуми сяъиййяси, анлайышын тяснифаты вя нювляри.
2. Анлайышлар арасындакы мцнасибятляр.
3. Анлайышлар цзяриндя мянтиги ямялиййатлар.

Ядябийят

1. Щаъыйев З.Э. Мянтиг. Бақы 1997.
2. İmanov H.R., Yusifova G.Y., Hüseynli O.H. Məntiq, Bakı, 2010.
3. Исрафилов М.М. Мянтиг курсу. Бақы 2001.
4. Исрафилов М.М. Мянтиг суал вя ъавабларда. Бақы 2003.

5. Исрафилов М.М. Мянтиг. Бақы 2005.
6. Горский Д.П. Определение. М., 1974.
7. Войшвилло Е. К. Понятие как форма мышления. М.,1989.
8. Аристотель. Метафизика. Соч. в 4-х т. М.,1976.Т.1
9. Переверзев В.Н.Логистика: справочная книга по логиге. М.,1995.

3-ъц мювзу: Щюкм. (2 с.)

1. щюкмцн цмуми сяъиййяси вя нювляри. Садя щюкмляр.
2. Мцряккяб щюкмляр,щюкмляр арасындакы мцнасибятляр.
3. Щюкмлярдя терминлярин ещтива олунмасы.

Ядябийят

1. Щаъыйев З.Э. Мянтиг. Бақы 1997.
2. İmanov H.R., Yusifova G.Y., Hüseynli O.H. Məntiq, Bakı, 2010.
3. Исрафилов М.М. Мянтиг курсу. Бақы 2001.
4. Исрафилов М.М. Мянтиг суал вя ъавабларда. Бақы 2003.
5. Исрафилов М.М. Мянтиг. Бақы 2005.
6. Аристотель. Об истолковании. Собр. соч. М.,1978. Т. 2.
7. Уемов А.И. Истина и пути ее познания. М.,1975.
8. Бочаров В.А.,Маркин В.И. Основы логики. М.,1994.
9. Ивин А.А. Основания логики оценок. М.,1970.

4 – ъц мювзу: Модал щюкмляр. (2 с.)

1. Модал щюкмлярин цмуми сяъиййяси вя онларын нювляри
2. Суалын мянтиги вя нювляри
3. ъавабын нювляри

Ядябиййат

1. Щаъыйев З.Э. Мянтиг. Бақы 1997.
2. İmanov H.R., Yusifova G.Y., Hüseynli O.H. Məntiq, Bakı, 2010.
3. Исрафилов М.М. Мянтиг курсу. Бақы 2001.
4. Исрафилов М.М. Мянтиг суал вя ъавабларда. Бақы 2003.
5. Исрафилов М.М. Мянтиг. Бақы 2005.
6. Ивин А.А. Логика норм. М.,1973.
7. Белнап Н.,Стил Т. Логика вопросов и ответов. М.,1981.
8. Фейс Р. Модальная логика. М.,1974.
9. Слинин Я.А. Современная модальная логика. Л.,1976.

5-ъц мювзу: Дедуктив ягли нятиъя. (2 с.)

1. Ягли нятиъя вя онун нювлари.
2. Дедуктив ягли нятиъя. Силлоэизм.
3. Мцряккяб ягли нятиъяляр. Ихтисари вя мцряккяб ихтисари ягли нятиъяляр.

Ядябиййат

1. Щаъыйев З.Э. Мянтиг. Бақы 1997.
2. İmanov H.R., Yusifova G.Y., Hüseynli O.H. Məntiq, Bakı, 2010.
3. Исрафилов М.М. Мянтиг курсу. Бақы 2001.
4. Исрафилов М.М. Мянтиг суал вя ъавабларда. Бақы 2003.
5. Исрафилов М.М. Мянтиг. Бақы 2005.
6. Гетманова А.Д. Выражение дедуктивных умозаключений традиционной логики в символической логике. Мурманск, 1962.
7. Бочаров В.А. Аристотель и традиционная силлогистика. М.,1984.

6-ъи мювзу: Индуктив ягли нятиъя. (2 с.)

- 1.Индуксийанын цмуми сяъиййяси вя онун нювлари.
- 2.Елми индуксийа вя онун методлары.
- 3.Статистик цмумиляшдирмя.

Ядябиййат

1. Щаъыйев З.Э. Мянтиг. Бақы 1997.
2. İmanov H.R., Yusifova G.Y., Hüseynli O.H. Məntiq, Bakı, 2010.
3. Исрафилов М.М. Мянтиг курсу. Бақы 2001.
4. Исрафилов М.М. Мянтиг суал вя ъавабларда. Бақы 2003.
5. Исрафилов М.М. Мянтиг. Бақы 2005.
6. Бекон Ф. Новый Органон. Соч.: в 2-х т. Т.2 М.,1978.
7. Лебедев С.А. Индукция как метод научного познания. М.,1980.
8. Рузавин Г.И. Методы научного исследования. М.,1974.
9. Джини К. Логика в статистике. М.,1973.

7-ъы мювзу: Аналожи ягли нятиъя. (2 с.)

1. Аналоэийанын цмуми сяъиййяси вя онун нювлари
2. Аналожи ягли нятиъянин ясаслылыыны йцксялтмяйин шяртляри
3. Аналоэийанын елмдя вя щцгуги просеслярдя ролу.

Ядябиййат

1. Щаъыйев З.Э. Мянтиг. Бақы 1997.
2. İmanov H.R., Yusifova G.Y., Hüseynli O.H. Məntiq, Bakı, 2010.
3. Исрафилов М.М. Мянтиг курсу. Бақы 2001.
4. Исрафилов М.М. Мянтиг суал вя ъавабларда. Бақы 2003.
5. Исрафилов М.М. Мянтиг. Бақы 2005.
6. Горский Д.П. Проблемы общей методологии наук и диалектической логики. М.,1966 .гл.1 § 3.

7. Уемов А.И. Аналогия в практике научного исследования. М.,1970.

8 – ыи мювзу: Щипотеза. (2 с.)

1. Щипотез билийин инкишафы формасыдыр.
2. Щипотезин нювлари. Версийа анлайышы.
3. Щипотезин гурулмасы, йохланылмасы, сцбут етмяйин цсуллары

Ядябийят

1. Шаъыйев З.Э. Мянтиг. Бақы 1997.
2. İmanov H.R., Yusifova G.Y., Hüseyinli O.H. Məntiq, Bakı, 2010.
3. Исрафилов М.М. Мянтиг курсу. Бақы 2001
4. Исрафилов М.М. Мянтиг суал вя ъавабларда. Бақы 2003.
5. Исрафилов М.М. Мянтиг. Бақы 2005.
6. Хилькевич А.П. Гносеологическая природа гипотез. Минск 1974.
7. Рузавин Г.И. Научная теория: логико-методологический анализ. М., 1973.
8. Баженов Л.Б. Основные вопросы теории гипотезы. М.,1961.

9- ыу мювзу: Сцбут вя тьякзиб. (2 с.)

1. Сцбутетмя просесинин мянтиги структуру.
- 2.Тьякзиб, онларын структуру.
- 3.Сцбут вя тьякзибин гайдалары, онларын позулмасында йол верилян сящвляр.

Ядябийят

1. Шаъыйев З. Мянтиг. Бақы 1997.
2. İmanov H.R., Yusifova G.Y., Hüseyinli O.H. Məntiq, Bakı, 2010.

3. Исрафилов М.М. Мянтиг курсу. Бақы 2001.

4. Исрафилов М.М. Мянтиг суал вя ъавабларда. Бақы 2003.

5. Исрафилов М.М. Мянтиг. Бақы 2005.

6. Аристотель О. софистических опровержениях. Соч. в 4-х т.М.,1978 Т.2.

7. Алексеев А.П. Аргументация. Познание. Общение. М., 1991.

8. Поварнин С.И.Спор. О теории и практике спора. Вопросы философии 1990 № 3.

9. Эйсман А.А. Логика доказывания. М., 1971.

10. Павлова К. Г. Искусства спора: логико-психологические аспекты. М., 1988.

